ODLUKA VIJEĆA (EU) 2023/702

od 21. ožujka 2023.

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora osnovanog Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju u pogledu odluke i preporuka koje treba donijeti te zajedničkih i jednostranih izjava koje treba dati

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 50. stavak 2.,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 218. stavak 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”) Unija je sklopila Odlukom Vijeća (EU) 2020/135 ([1]) te je on stupio na snagu 1. veljače 2020.

(2) Na temelju članka 164. stavka 5. točke (d) Sporazuma o povlačenju Zajednički odbor osnovan na temelju njegovog članka 164. stavka 1. („Zajednički odbor”) ima ovlasti donositi odluke o izmjeni tog sporazuma pod uvjetom da su te izmjene potrebne za ispravljanje pogrešaka, uklanjanje propusta ili drugih nedostataka ili rješavanje situacija koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku potpisivanja Sporazuma, osim u vezi s prvim, četvrtim i šestim dijelom Sporazuma o povlačenju, te pod uvjetom da se tim odlukama ne mijenjaju ključni elementi tog sporazuma.

(3) Na temelju članka 166. stavka 1. Sporazuma o povlačenju Zajednički odbor ima ovlasti donositi odluke o svim pitanjima za koja je to predviđeno tim sporazumom i odgovarajuće preporuke za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu. Na temelju članka 166. stavka 2. Sporazuma o povlačenju, odluke Zajedničkog odbora obvezujuće su za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu i one su ih dužne provoditi, a te odluke imaju isti pravni učinak kao Sporazum o povlačenju. Člankom 166. stavkom 3. Sporazuma o povlačenju uređeno je da se preporuke donose zajedničkom suglasnošću.

(4) U skladu s člankom 182. Sporazuma o povlačenju Protokol o Irskoj/Sjevernoj Irskoj („Protokol”) sastavni je dio tog sporazuma.

(5) Primjereno je da Unija i Ujedinjena Kraljevina u okviru Zajedničkog odbora daju zajedničku izjavu o tome da će se kad god je to relevantno u njihovim odnosima na temelju Sporazuma o povlačenju, u skladu sa zahtjevima pravne sigurnosti, izmijenjeni Protokol nazivati „Windsorski okvir” te da ga tako mogu nazivati u svojem domaćem zakonodavstvu.

(6) Uzimajući u obzir posebne okolnosti u Sjevernoj Irskoj, potrebno je utvrditi da bi Unija i Ujedinjena Kraljevina trebale poduzeti najbolje napore kako bi se trgovinska razmjena između Sjeverne Irske i drugih dijelova Ujedinjene Kraljevine olakšala posebnim aranžmanima za kretanje robe na unutarnjem tržištu Ujedinjene Kraljevine, koji su usklađeni s položajem Sjeverne Irske kao dijela carinskog područja Ujedinjene Kraljevine u skladu s tim protokolom, ako je roba namijenjena za krajnju potrošnju ili krajnju uporabu u Sjevernoj Irskoj i ako su uvedene potrebne mjere za zaštitu cjelovitosti Unijina unutarnjeg tržišta i carinske unije. Protokol bi stoga trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

([1]) Odluka Vijeća (EU) 2020/135 od 30. siječnja 2020. o sklapanju Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 1.).

(7) Unija bi trebala primiti na znanje jednostranu izjavu Ujedinjene Kraljevine u okviru Zajedničkog odbora o praksi koju namjerava uvesti u pogledu kretanja robe iz Sjeverne Irske u druge dijelove Ujedinjene Kraljevine.

(8) Unija bi trebala primiti na znanje jednostranu izjavu Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru o praksi koju namjerava uvesti u pogledu nadzora tržišta i provedbenih aktivnosti.

(9) Potrebno je osigurati pojačanu suradnju između Ujedinjene Kraljevine i Unije te, prema potrebi, između tijela Ujedinjene Kraljevine i države članice kako bi predviđeni posebni aranžmani bili popraćeni učinkovitim nadzorom tržišta i provedbenim aktivnostima. Zajednički odbor trebao bi stoga donijeti preporuku kojom se omogućuje takva pojačana suradnja i utvrđuje da bi suradnja mogla obuhvaćati dijeljenje znanja, razmjenu informacija, suradnju s gospodarskim subjektima i zajedničke aktivnosti.

(10) Uzimajući u obzir posebne okolnosti u Sjevernoj Irskoj, što uključuje njezin ključni položaj na unutarnjem tržištu Ujedinjene Kraljevine, trebalo bi unijeti određene izmjene u Prilog 3. Protokolu. Primjena tih izmjena ne bi trebala uzrokovati rizike od poreznih prijevara ni mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja. Provedba tih izmjena u Sjevernoj Irskoj, osobito provedba posebnog sustava za prodaju na daljinu robe uvezene iz trećih područja ili trećih zemalja, ne bi trebala uzrokovati rizike za unutarnje tržište Unije i unutarnje tržište Ujedinjene Kraljevine niti stvarati nepotrebno opterećenje poduzećima koja posluju u Sjevernoj Irskoj. Kako bi se razjasnilo područje primjene određenih akata koji su već navedeni u Prilogu 3. Protokolu na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, u taj bi prilog trebalo dodati dvije napomene. Kako bi se uklonili mogući dodatni nedostaci ili nepredviđene okolnosti i kako bi se sve druge napomene u kojima se navodi način na koji se akti Unije iz Priloga 3. primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom mogle u bilo kojem trenutku dodati tom prilogu, trebalo bi predvidjeti takvu mogućnost.

(11) Unija i Ujedinjena Kraljevina trebale bi u okviru Zajedničkog odbora dati zajedničku izjavu o sustavu PDV-a za robu koja nije rizična za unutarnje tržište Unije i o odredbama o PDV-u za prekogranične povrate. Tom bi se izjavom Unija i Ujedinjena Kraljevina obvezale na razmatranje mogućnosti dodavanja napomena kojima se razjašnjava područje primjene određenih akata navedenih u Prilogu 3. Protokolu. Prva bi se napomena odnosila na primjenu stopa utvrđenih u Direktivi Vijeća 2006/112/EZ ([2]) i sadržavala bi popis robe koja bi zbog svoje prirode i uvjeta pod kojima se isporučuje bila namijenjena za krajnju potrošnju u Sjevernoj Irskoj i za koju primjena različitih stopa ne bi negativno utjecala na unutarnje tržište Unije u smislu rizika od poreznih prijevara ili mogućnosti narušavanja tržišnog natjecanja. Unija i Ujedinjena Kraljevina također bi trebale izraziti spremnost da taj popis redovito ocjenjuju i revidiraju. Druga bi se napomena odnosila na postojeće odredbe o PDV-u za prekogranične povrate u skladu s primjenjivim pravom Unije iz članka 8. Protokola.

(12) Radi učinkovitosti članka 8. Protokola, Unija i Ujedinjena Kraljevina trebale bi razmjenjivati informacije i strukturirano raspravljati o svim pitanjima koja proizlaze iz provedbe i primjene članka 8. tog protokola, među ostalim o važnim promjenama predviđenima u primjenjivom zakonodavnom okviru u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini u području PDV-a i trošarina na robu. Stoga je primjereno da se odlukom Zajedničkog odbora kao mehanizam pojačane koordinacije predvide posebni sastanci Posebnog odbora za pitanja provedbe Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj („Posebni odbor”) kako bi se Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini omogućilo da utvrde i rasprave eventualne probleme u funkcioniranju Protokola u području PDV-a i trošarina te da prema potrebi predlože odgovarajuće mjere.

([2]) Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

(13) Kako bi se dodatno razjasnilo područje primjene članka 10. stavka 1. Protokola, primjereno je da Unija i Ujedinjena Kraljevina postignu dogovor o uvjetima pod kojima bi državne potpore koje dodjeljuju tijela Ujedinjene Kraljevine bile obuhvaćene područjem primjene članka 10. stavka 1., osobito u pogledu stvarne i izravne veze sa Sjevernom Irskom. Stoga je primjereno da Unija i Ujedinjena Kraljevina o tome daju zajedničku izjavu u Zajedničkom odboru.

(14) Ako se određenim aktom Unije o izmjeni ili zamjeni akta navedenog u Protokolu bitno promijeni sadržaj ili područje primjene tog akta kako se primjenjivao prije izmjene ili zamjene i ako bi primjena tako izmijenjenog ili zamijenjenog akta u Sjevernoj Irskoj znatno i vjerojatno dugotrajno utjecala na svakodnevni život zajednica u Sjevernoj Irskoj, za takvu je situaciju potrebno uspostaviti mehanizam hitnog kočenja koji bi omogućio da 30 članova zakonodavne skupštine Sjeverne Irske iz najmanje dviju stranaka (isključujući predsjednika i njegove zamjenike), pod svim uvjetima iz stavka 1. Nacrta jednostrane izjave Ujedinjene Kraljevine o sudjelovanju institucija osnovanih Sporazumom na Veliki petak ili Sporazumom iz Belfasta od 10. travnja 1998. između Vlade Ujedinjene Kraljevine, Vlade Irske i ostalih sudionika u višestranim pregovorima („Sporazum iz 1998.") priloženog predviđenoj odluci Zajedničkog odbora o izmjeni Protokola, pokuša naći rješenje opisane situacije. Ti uvjeti predviđaju, među ostalim, mogućnost slanja obavijesti samo u najiznimnijim okolnostima i kao krajnju mjeru te da su članovi zakonodavne skupštine prethodno pokušali s Vladom Ujedinjene Kraljevine i unutar Vlade Sjeverne Irske održati raspravu o meritumu stvari kako bi se ispitale sve mogućnosti povezane s aktom Unije. Ako Ujedinjena Kraljevina pošalje obavijest Uniji u tu svrhu, akt Unije kako je izmijenjen ili zamijenjen određenim aktom Unije ne bi se primjenjivao na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom u skladu s člankom 13. stavkom 3. Protokola. Umjesto toga, akt Unije kako je izmijenjen ili zamijenjen određenim aktom Unije morao bi se dodati odgovarajućem prilogu Protokolu u skladu s postupkom utvrđenim u njegovu članku 13. stavku 4. Protokol bi stoga trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(15) Ako Ujedinjena Kraljevina pošalje Uniji obavijest iz članka 13. stavka 3.a prvog podstavka Protokola kako je na novo predviđen, ali arbitražno vijeće odluči da Ujedinjena Kraljevina nije ispunila uvjete za takvu obavijest utvrđene u trećem podstavku tog stavka, trebalo bi brzo postupiti u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća. Zajednički odbor stoga bi trebao dati preporuku kojom se omogućuje takvo brzo postupanje. Trebala bi se temeljiti na zajedničkom tumačenju da bi na isti način trebalo brzo postupiti i ako Ujedinjena Kraljevina ne ispuni svoje obveze postupanja u dobroj vjeri iz članka 5. Sporazuma o povlačenju i pošalje takvu obavijest iako nisu ispunjeni svi uvjeti iz stavka 1. Jednostrane izjave Ujedinjene Kraljevine o sudjelovanju institucija osnovanih Sporazumom iz 1998., kako je priložena Odluci Zajedničkog odbora br. 1/2023.

(16) Unija i Ujedinjena Kraljevina trebale bi potvrditi da slanje obavijesti Ujedinjene Kraljevine na temelju predviđenog novog stavka 3.a članka 13. Protokola mora biti u skladu sa svim uvjetima iz stavka 1. jednostrane izjave Ujedinjene Kraljevine o sudjelovanju institucija osnovanih Sporazumom iz 1998. da bi ono bilo u dobroj vjeri u skladu s člankom 5. Sporazuma o povlačenju. Primjereno je i zajedničkom izjavom razjasniti da bi trebalo brzo postupiti u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća ako ono odluči da Ujedinjena Kraljevina nije postupila u skladu s člankom 5. Sporazuma o povlačenju u pogledu obavijesti Uniji kojom se aktivira mehanizam.

(17) Unija i Ujedinjena Kraljevina trebale bi u potpunosti iskoristiti zajednička tijela osnovana Sporazumom o povlačenju za nadzor njegove provedbe. Posebni odbor mogao bi omogućiti razmjenu mišljenja o svakom budućem propisu Ujedinjene Kraljevine o robi bitnoj za funkcioniranje Protokola. U tu se svrhu Posebni odbor može sastajati u posebnom sastavu, odnosno kao Posebno tijelo za robu, kako bi procijenio mogući utjecaj tih budućih propisa na Sjevernu Irsku te predvidio i raspravio moguće praktične poteškoće. Unija i Ujedinjena Kraljevina eventualna bi probleme u funkcioniranju Protokola trebale rješavati na najbolji i najbrži mogući način. Stoga je primjereno da Unija i Ujedinjena Kraljevina usvoje zajedničku izjavu o tome u Zajedničkom odboru.

(18) Unija bi trebala primiti na znanje jednostranu izjavu Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru o mehanizmu demokratske suglasnosti iz članka 18. Protokola i pritom podsjetiti na zadaće Zajedničkog odbora na temelju članka 164. Sporazuma o povlačenju.

(19) Pokazalo se da je potrebno proširiti opseg trgovaca koji ispunjavaju uvjete za premještanje nerizične robe iz drugih dijelova Ujedinjene Kraljevine u Sjevernu Irsku iz Odluke br. 4/2020 Zajedničkog odbora ([3]). Osobito bi trebalo utvrditi nove uvjete pod kojima se smatra da se roba ne prerađuje komercijalno, što uključuje povećanje praga godišnjeg prometa gospodarskih subjekata kako se njihova prerada robe ne bi smatrala komercijalnom, bez obzira na njihov sektor djelatnosti. Nadalje, gospodarskim subjektima sa sjedištem u drugim dijelovima Ujedinjene Kraljevine trebalo bi dopustiti da koriste program pouzdanih trgovaca na kojem se temelje aranžmani za premještanje nerizične robe. Trebalo bi podrobnije utvrditi specifične uvjete za odobrenja pouzdanih trgovaca, čime bi se postiglo da carinske olakšice pouzdanim trgovcima i ovlaštenim prijevoznicima pri premještanju nerizične robe iz drugih dijelova Ujedinjene Kraljevine u Sjevernu Irsku, koje će se utvrditi ciljanim izmjenama relevantnih akata Unije, budu popraćene strožim zaštitnim mjerama.

(20) Usto bi trebalo utvrditi pravila za utvrđivanje uvjeta pod kojima se robu poslanu u paketima iz drugih dijelova Ujedinjene Kraljevine u Sjevernu Irsku može smatrati nerizičnom ako se ti paketi dostavljaju fizičkim osobama s boravištem u Sjevernoj Irskoj i ako ih u Sjevernu Irsku unose ovlašteni prijevoznici.

(21) Unija bi trebala primiti na znanje jednostranu izjavu Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru o praksi koju namjerava uvesti kako bi pojačala provedbene mjere za robu koja se u Sjevernu Irsku premješta u paketima iz drugog dijela Ujedinjene Kraljevine.

(22) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora u pogledu odluke i preporuka koje treba donijeti te zajedničkih i jednostranih izjava koje treba dati,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora osnovanog člankom 164. Sporazuma o povlačenju („Zajednički odbor”) u pogledu odluke i određenih preporuka koje treba donijeti Zajednički odbor utvrđeno je u nacrtu odluke i nacrtima preporuka koji se nalaze u Prilogu 1. ovoj Odluci.

Članak 2.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora u pogledu određenih zajedničkih izjava Unije i Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru utvrđeno je u nacrtima zajedničkih izjava koji se nalaze u Prilogu 2. ovoj Odluci.

Članak 3.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora u pogledu određenih jednostranih izjava Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru koje se u obliku nacrta nalaze u Prilogu 3. ovoj Odluci, jest da se te izjave primaju na znanje. U pogledu jednostrane izjave Ujedinjene Kraljevine u Zajedničkom odboru o mehanizmu demokratske suglasnosti iz članka 18. Protokola Unija treba podsjetiti na zadaće Zajedničkog odbora na temelju članka 164. Sporazuma o povlačenju.

([3]) Odluka br. 4/2020 Zajedničkog odbora osnovanog Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju od 17. prosinca 2020. o utvrđivanju robe koja nije izložena riziku [2020/2248] (SL L 443, 30.12.2020., str. 6.).

Članak 4.

Ova je Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. ožujka 2023.

Za Vijeće
Predsjednica
J. ROSWALL